

Legemidler - utblanding og administrering av antiinfektiva til parenteral bruk til voksne

Endring siden forrige versjon

Kun redaksjonelle endringer

Hensikt og omfang

- Sikre riktig utblanding av antimikrobielle legemidler til parenteral bruk hos voksne pasienter.
- Redusere risiko for påvirkning av det ytre miljøet.

Ansvar

- *Seksjonsleder/enhetsleder* er ansvarlig for at personalet gjøres kjent med retningslinjen og har tilstrekkelig med kompetanse.
- Se for øvrig helsepersonells ansvar og oppgaver innen legemiddelhåndtering.
- Lege er ansvarlig for all ordinerings inkl. dosering, utblanding og administrasjonsmåte for legemidlene.

Fremgangsmåte

Generelt

- [Utblandingstabellen](#) angir normal og anbefalt utblanding, men lege kan ordinere utblanding og administrering som avviker fra utblandingstabellen.
- Ved utblanding skal aseptisk arbeidsteknikk benyttes, se [Legemidler - infusjoner/injeksjoner](#).
- Utblanding av antimikrobielle legemidler i infusjonsvæsker er forbundet med ulike risikoaspekter som leger og sykepleiere må kjenne til. Dette omfatter komplikasjoner som utfelling, kjemisk nedbrytning eller mikrobiell forurensing. Legemidlet skal ikke anvendes dersom det er synlige partikler i løsningen.
- Ved legemiddelmangel og levering av annet legemiddel må tilberedningen følges slik som beskrevet i utblandingstabellen eller i pakningsvedlegget (dersom varen ikke står i utblandingstabellen).
- Til barn brukes egne blandekort.

Kommentarer til de enkelte feltene (kolonnetittel) i utblandingstabellen

Virkestoff:

- Tabellen er organisert alfabetisk etter virkestoff, og dette er oppgitt øverst i kolonnen. Preparat-/handelsnavnet er oppgitt i kursiv under. Dersom legemidlet ikke har markedsføringstillatelse i Norge (uregistrert) er dette oppgitt i parentes.
- Tabellen gjelder kun for de preparat-/handelsnavnene som er oppført.

Styrke/enhet/dose:

- I denne kolonnen er det angitt hvilke styrker av legemidlet som er aktuelle til voksne. Tørrstoff er oppgitt i milligram (mg), gram (g) eller i internasjonale enheter (IE). Løsninger er oppgitt i mg/ml og størrelsen på enhetene er oppgitt under styrken på løsningen.

Administrering/Administreringstid

- Utblandingstabellen angir administreringstid for intravenøs bolus og intravenøs infusjon.
- Intravenøs infusjon er merket i lys blå for å skille mellom disse to administreringsmåtene.
- En del legemidler kan også gis som intramuskulær- eller subkutan injeksjon eller kontinuerlig infusjon, men dette er ikke angitt i utblandingstabellen.

Tilberedning

- Stamlløsning vil si utblanding av tørrstoff før videre fortynning gjennomføres.
- Sterilt vann er ikke tatt med som fortynningsvæske til intravenøs infusjon med tanke på risiko for å administrere sterilt vann alene dersom man har glemt å tilsette legemiddel.
- For noen legemidler der det er angitt å bruke stamlløsning, kan tørrstoff blandes direkte i fortynningsvæsken ved bruk av hele hetteglass.

Holdbarhet

- Oppløst tørrstoff: Tørrstoff oppløst i en mindre mengde væske for intravenøs bolus. Stamløsning: Oppløsning som skal brukes til videre fortynning.
- Holdbarhetstid for henholdsvis oppløst tørrstoff, stamløsning og fortynnet løsning må ses i sammenheng. Dette betyr at holdbarheten av oppløst tørrstoff må regnes med når det blir satt holdbarhet på den fortynnete løsningen. Holdbarhetstiden som er oppgitt i tabellen, er alltid inkludert infusjonstid, og man kan heller ikke legge sammen holdbarhet i kjøleskap og holdbarhet i romtemperatur, se [Legemidler - holdbarhet etter anbrudd \(brukstid\), sterile legemidler \(OUS eHåndbok\)](#). Holdbarhetstid i tabellen forutsetter at prinsippene for aseptisk teknikk blir fulgt, og at man følger anbefalinger om valg av oppløsningsvæske, fortynningsvæske, blandingsforhold, oppbevaring og lysbeskyttelse.
- Oppbevaring i kjøleskap reduserer risiko for vekst av mikroorganismer, og bør foretrekkes der dette er angitt.
- Fortynnete løsninger og ferdige infusjonsflasker/poser er kun til engangsbruk.
- Noen legemidler har kort holdbarhet som oppløst tørrstoff. For å sikre at holdbarhetstiden ikke overskrides for disse legemidlene, har man valgt å sette holdbarheten til brukes umiddelbart.
- De foreslåtte brukstider baserer seg på generelle mikrobiologiske vurderinger og gjelder under forutsetning av at fysikalsk/kjemisk/biologisk holdbarhetstid ikke overskrides og av at angitte oppbevaringsbetingelser overholdes, se: [Norske legemiddelstandarder \(NLS\)](#).
- Oppbevaringstemperatur er ifølge NLS:
 - Kald oppbevaring (K) = 2-8 °C.
 - Alminnelig temperatur (RT) = 15-25 °C.

Merknader

- Risiko for tromboflebitt, smerte på injeksjonsstedet og ekstravasasjon er angitt i denne kolonnen og bør tas hensyn til, spesielt ved administrering i perifere vener.
- Lokalirriterende legemidler gis som infusjon hvis mulig, eller i sentralt venekateter (SVK).
- Det angis dersom legemiddelkonsentrasjon i serum skal monitoreres.
- Utblanding av enkelte legemidler ved væskerestriksjoner.
- Lysbeskyttelse etter anbrudd (første gang legemiddelbeholderen punkteres, forseglingen brytes eller lukkeanordningen åpnes) eller under bruk.

Referanser

F/8.2.3-01	Legemiddelhåndtering - Vial-mate, brukeropplæring
F/8.2.3-02	Legemiddelhåndtering - Vial-mate, brukeropplæring film
F/8.2.3-14	Legemidler - holdbarhet etter anbrudd (brukstid), sterile legemidler (OUS eHåndbok)
F/8.2.3-16	Legemidler - infusjoner/injeksjoner
F/8.2.3-24	Legemidler - utblandingstabell antiinfektiva til parenteral bruk voksne (OUS eHåndbok)
F/18.1.2-04	Håndhygiene

Vedlegg

Andre kilder/litteraturliste

1.

Slutt på Prosedyre